

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

М. І. Навумчык

**ТЭСТАВЫЯ
ЗАДАННІ**
па беларускай
літаратуры

10

клас

Дапаможнік для вучняў
устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

М а з ы р
«Белы Вецер»
2 0 1 6

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

УДК 821.161.3
ББК 74.261.8(4Бел)я721
Н15

Р э ц е н з е н т ы :

кандыдат філалагічных навук, выкладчык беларускай мовы і літаратуры
ДУА «Ліцэй БДУ», настаўнік вышэйшай катэгорыі **М. М. Казлоўская**;
настаўніца беларускай мовы і літаратуры ДУА «Гімназія № 42 г. Мінска»,
лаўрэат Нобелеўскай прэміі Ж. І. Алфёрава **А. І. Гулякевіч**

Навумчык, М. І.

Н15 Тэставыя заданні па беларускай літаратуры. 10 клас : дапаможнік
для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі / М. І. Навум-
чык. — Мазыр : Белы Вецер, 2016. — 66, [2] с. : іл.

ISBN 978-985-574-959-3.

Тэставыя заданні, распрацаваныя ў адпаведнасці з вучэбнай праграмай,
дазваляюць правесці вучняў па ўзроўнях засваення, замацавання і абагуль-
нення матэрыялу, уключаюць часткі А, В і С. У частцы А прапанована агуль-
нае заданне з адным ці некалькімі правільнымі варыянтамі адказу, у частцы
В — заданні, у якіх адказам з'яўляецца слова або некалькі слоў, у частцы
С — поўны (разгорнуты) адказ на адно ці некалькі пытанняў.

Рэкамендуецца вучням, настаўнікам беларускай мовы і літаратуры ўста-
ноў агульнай сярэдняй адукацыі.

УДК 821.161.3
ББК 74.261.8(4Бел)я721

Вучэбнае выданне

НАВУМЧЫК Мікалай Іванавіч

ТЭСТАВЫЯ ЗАДАННІ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

10 клас

Дапаможнік для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі

Адказны за выпуск *А. У. Дзянісава*

Вядучы рэдактар *Л. А. Стоўба*

Мастак *А. М. Рогова*

Мастак вокладкі *А. М. Рогова*

Камп'ютарная вёрстка *Л. А. Стоўбы*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 02.05.2016. Фармат 60x84 1/16. Папера афсетная. Друк
лічбавы. Ум. друк. арк. 3,95. Ул.-выд. арк. 2,33. Тыраж 1613 экз. Заказ 228/5749593-1.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». Пасведчанне аб дзяржаўнай
рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў № 1/35 ад 16.01.2015.
Вул. Савецкая, 198/4, 247760, г. Мазыр, Гомельская вобл., Беларусь. Тэл./факс (0236) 32-51-03,
32-51-22. Філіял: вул. Валадзько, 30, оф. 417, 220007, г. Мінск, Беларусь. Тэл. (017) 224-66-89,
298-50-26, 298-50-27. book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

ISBN 978-985-574-959-3

© ТАА ВД «Белы Вецер», 2016

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Ад аўтара

У сучаснай педагагічнай практыцы тэсціраванне ўсё больш шырока выкарыстоўваецца ў навучальным працэсе. Гэта — адзін з найбольш апэратыўных і зручных сродкаў кантролю для праверкі ўзроўню ведаў вучняў па многіх прадметах, у тым ліку і беларускай літаратуры. Яно дазваляе не толькі хутка праверыць якасць і ўзровень засваення ведаў, авалодання спосабамі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці, але і выконвае важную дыягнастычную функцыю.

Тэставыя заданні на ўроках літаратуры пастаянна выкарыстоўваю пры вывучэнні аглядавых і манаграфічных тэм (у старэйшых класах), знаёмстве з біяграфічнымі звесткамі пісьменніка, праверцы зместу твора, для выяўлення яго чытацкага ўспрыняцця, праверцы асноў тэорыі літаратуры... У тэстах па літаратуры прадугледжваю заданні: з выбарам аднаго або некалькіх правільных адказаў з ліку прапанаваных; адкрытай формы, дзе адказ дапісвае сам вучань; на ўстанаўленне адпаведнасці ці правільнай паслядоўнасці сюжэту.

У тэставыя заданні ўключаю часткі А, В і С, якія, аднак, незаўсёды асобна выдзяляю. Зыходзячы з мэты кантролю, усе тры часткі ёсць не ва ўсіх тэстах. У частцы А прапаноўваю заданні з адным ці некалькімі правільнымі варыянтамі адказу, у частцы В — заданні, у якіх адказам з'яўляецца слова або некалькі слоў, у частцы С — поўны (разгорнуты) адказ на адно ці некалькі пытанняў. Гэта дазваляе праверыць, ці ёсць у вучняў цэласнае ўяўленне пра твор, які вывучаецца. Тэставыя заданні часткі А даюць магчымасць праверыць тэарэтычныя веды (асноўныя даты жыцця і творчасці пісьменніка, час напісання твора, яго структуру, жанрава-стылявыя адметнасці, асноўныя тэарэтычныя паняцці літаратуры...). Тут змяшчаюцца заданні рэпрадуктыўнага і аналітычнага характару (вызначыць тэматыку, праблематыку твора, яго ідэйны змест, эстэтычны пафас, маральна-этычны канфлікт). Заданні часткі А часта ўяўляюць сабой спалучэнне знаёмага і незнаёмага матэрыялу, што зацікаўлівае вучня, стымулюе да ацэначных актаў у пазнавальнай дзейнасці.

Тэставыя заданні могуць мець «невялічкі ўступ», сказ ці два, якія ўводзяць у сутнасць справы, служаць напамінаннем пра пэўнае тэарэтычнае і літаратурнае паняцце, пра асаблівасць кампазіцыі ці будовы, рысы характару героя. У іх традыцыйна правільных адказаў можа быць ад 2 да 4. Аднак у некаторых — нават усе 5 з 5. У такіх тэстах для вучняў абавязкова пазначаю, што ў іх ёсць заданні (звычайна 2—3), дзе правільнымі адказамі з'яўляюцца ўсе прапанаваныя варыянты.

Гэта лічу апраўданым, бо яно спрыяе большай пільнасці і ўважлівасці вучняў пры выкананні тэстаў.

У тэставых заданнях часткі В правяраецца веданне тэксту твора. Ва ўмове да іх пазначаю: «Упішыце словы (словазлучэнні), якія адсутнічаюць у прапанаваных урыўках». Адказ залічваю як правільны нават тады, калі вучань упісаў не тое слова (словазлучэнне) пры ўмове, што яго сэнс набліжаны да аўтарскага.

Заданні часткі С (іх можа быць ад 2 да 5) патрабуюць звычайна напісання звязнага тэксту (адказу) аб'ёмам прыкладна ад 4—5 да 7—8 сказаў. У некаторых тэстах яе вылучаю асобна. Выкананне такіх заданняў дазваляе вучням паказаць месца і ролю эпизоду (сцэны) у агульнай структуры твора (аналіз фрагмента), раскрыць сюжэткампазіцыйныя, вобразна-тэматычныя і стылістычныя асаблівасці тэксту, які аналізуецца, абагульніць свае назіранні, выказаць уласныя думкі на пытанні (праблемы), якія ўзняты на старонках твора, правесці паралелі паміж творамі аднаго аўтара і рознымі. У некаторых тэстах частка В адсутнічае, а частка С асобна не выдзяляецца. Такая разнастайнасць тэставых заданняў дазваляе мне працаваць больш эфектыўна, арыентуючыся на высокі вынік.

Распрацаваныя тэставыя заданні можна выкарыстоўваць на ўроках сістэматызацыі, падагульнення і кантролю ведаў. Тэставыя заданні можна выкарыстоўваць як выбарачна, так і ў комплексе.

Змест

<i>Ад аўтара</i>	3
<i>Базавы ўзровень</i>	
Максім Гарэцкі. Апавяданні «Роднае карэнне», «Літоўскі ху- рок»	5
Апавяданне «Роднае карэнне»	5
Апавяданне «Літоўскі хутарок»	9
Змітрок Бядуля. Апавяданне «Бондар»	12
Кандрат Крапіва. П'еса «Хто смяецца апошнім»	16
Іван Мележ. Раман «Людзі на балоце»	22
Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха»	31
<i>Павышаны ўзровень</i>	
Кузьма Чорны. Раман «Пошукі будучыні»	38
Янка Брыль. Апавяданне «Галя»	44
<i>Для дадатковага чытання</i>	
Андрэй Макаёнак. П'еса «Пагарэльцы»	49
Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Чазенія»	56
<i>Правільныя адказы</i>	63